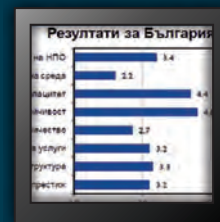

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА 2012

БЪЛГАРСКИ
ЦЕНТЪР ЗА
НЕСТОПАНСКО
П Р А В О

Мисията на БЦНП е да оказва подкрепа при изработването и прилагането на закони и политики в полза на развитието на гражданското общество, гражданското участие и доброто управление в България.

Българският център за нестопанско право (БЦНП) е създаден през юли 2001 г. и е вписан в Централния регистър към Министерството на правосъдието като фондация в обществена полза.

БЦНП следва мисията си, вярвайки че развитието на правната рамка на нестопанските организации е основен механизъм за създаване на независимо и проспериращо гражданско общество.

Основни дейности

- законодателни инициативи, застъпнически кампании и предоставяне на техническа помощ на неправителствени организации (НПО) и институции при подготовка и прилагане на законодателство;
- повишаване на капацитета на неправителствените организации в сферата на законодателството, регламентиращо дейността им, застъпничество и добро управление;
- предоставяне на правна помощ чрез консултации по правната и данъчната рамка за дейността на фондациите и сдруженията;
- подготовка на правни проучвания, анализи и изследвания по теми, свързани с правната рамка и дейността на НПО, разработване на стратегии и планове за развитие на организации;
- организиране на обучения по правна и финансова рамка на НПО, добро управление, набиране на средства, предоставяне на социални услуги, застъпничество и др.

Екип

Ралица Величкова – директор на БЦНП, юрист, експерт по правната рамка на НПО;

Любен Панов – програмен директор, експерт с международен опит в областта на правната и финансова рамка на НПО;

Надя Шабани – програмен директор, юрист, експерт по правната рамка на НПО и социалното договаряне;

Павлета Алексиева – програмен директор, юрист и експерт в общата правна и данъчна рамка на НПО;

Елина Петкова – административен мениджър;

Иван Георгиев – юрист, експерт по правната рамка на НПО;

Мариета Димитрова – юрист, експерт в сферата на социално договаряне и антидискриминация;

Ружа Тонева – стажант

Христо Блидов – стажант

Настоятелство

Десислава Бижева, председател на Настоятелството (юрист);

Вяра Мукова, ковчезник на Настоятелството (адвокат);

Дейвид Мур, член (вицепрезидент на Международния център за нестопанско право);

Светлана Георгиева, член (журналист);

Стефан Клингелхофър, член (старши вицепрезидент на Международния център за нестопанско право);

Иво Христов, член (доцент, доктор на юридическите науки, преподавател в Софийския и Пловдивския университети);

Ралица Величкова, член по право (директор на БЦНП).

I. СЪСТОЯНИЕТО НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО В БЪЛГАРИЯ

СТРАТЕГИЯ НА ДЪРЖАВАТА ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ГРАЖДАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

През януари 2012 г. Българският център за нестопанско право (БЦНП) съвместно с министъра по управление на средствата от ЕС Томислав Дончев инициира дискусия за необходимостта от ясна държавна политика, подкрепяща развитието на гражданското общество. По време на срещата бяха обсъдени перспективите за стратегическото развитие на сектора и взаимодействието между гражданските организации и държавните институции.

През февруари 2012 г. със заповед на министър-председателя бе създадена работна група, включваща представители на държавни институции и неправителствени организации, чиято основна задача беше да се разработи цялостна визия и стратегия за развитието на гражданските организации в Република България. БЦНП се включи активно в дейността на работната група. През май проектът на стратегията беше публикуван за обсъждане на портала за обществени консултации (www.strategy.bg), на страницата на БЦНП (www.bcnl.org) и на Информационния портал за НПО (www.ngobg.info). През юни се проведе и публична дискусия на стратегията с участието на граждански организации. В резултат на съвместните усилия на представители на гражданските организации и държавните институции на 5 септември Министерският съвет прие *Стратегия за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България за периода 2012-2015 г.* Към стратегията беше приета и *Визия за създаване на Механизъм за финансиране на гражданския сектор*. През декември Министерският съвет прие и *План за изпълнение на мерките по стратегията*.

Визията на стратегията е „Гражданските организации в Република България са активни, независими, устойчиви и свързани с хората”. Стратегията се базира на принципите на партньорство, взаимно уважение, независимост, гражданско участие, прозрачност и публичност и предотвратяване на конфликт на интереси.

Стратегията предвижда три основни мерки, за изпълнението на които са предвидени различни дейности:

- Изграждане на работещо партньорство между държавата и гражданските организации;
- Постигане на финансова устойчивост за гражданските организации в България;
- Създаване на условия за гражданска активност.

Стратегията предвижда създаване на Съвет за развитие на гражданското общество към министър-председателя на Република България, който:

- Координира и следи за изпълнението на Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България и Плана за действие по Стратегията;
- Приема Годишен план (включително финансов) за изпълнение на Стратегията за всяка следваща година и прави преглед и оценка на изпълнението ѝ;
- Събира информация за финансирането на гражданските организации със средства по консолидираната фискална програма с цел определяне на ефективността на отпусканите публични средства;
- Прави ежегоден преглед на потребностите и проблемите на гражданските организации, както и на техните резултати и постижения;
- Подпомага процеса на взаимодействие на държавната и местните власти с гражданските организации;
- Изпълнява и други дейности и отговорности, свързани пряко с изпълнението на Стратегията и развитието на гражданското общество в Република България.

Равен брой участници в Съвета ще излъчват и самите неправителствени организации.

Другият важен документ, приет от Министерския съвет – Визията за създаване на Механизъм за финансиране на гражданския сектор, полага основите на един нов и прозрачен механизъм за разпределяне на държавни средства за НПО чрез конкурс. Чрез този механизъм държавата ще отделя средства за проекти, свързани с прилагането на стратегията. Независимо че такива средства не са предвидени в държавния бюджет за 2013 г., съществуването на финансов механизъм е предпоставка за реализирането му в близко бъдеще. Визията предвижда също създаването на *Правила за всички разпоредители с бюджетни средства, когато отпускат средства за НПО*. Документът предвижда от 2014 г. бюджетните средства за НПО да бъдат разпределяни от независима организация (а не от държавна структура).

ИНДЕКС ЗА УСТОЙЧИВОСТ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Българският център за нестопанско право координира дейността по изработване на *Индекса за устойчивост на неправителствените организации в България за 2011 г.* Индексът се разработва от Американската агенция за международно развитие (USAID) в 29 страни от Централна и Източна Европа и бившия Съветски съюз и още 30 страни в Африка, Близкия Изток и Азия.

Общият резултат на България за 2011 г. е 3.4¹, което показва сериозно влошаване в сравнение с изминалите години.

Графиката илюстрира резултатите за България от 1997 до 2011 г. Въпреки че в никоя от седемте области, включени в индекса (Правна рамка за НПО; Организационен капацитет; Финансова устойчивост; Застъпничество; Предоставяне на услуги; Инфраструктура; Обществен престиж), спадът не е драматичен, резултатите в 6 от областите са влошени. Единствено при оценяването на предоставянето на услуги резултатът не е влошен.

Най-лоши са оценките на България в сферата на финансовата устойчивост (4.6) и на организационния капацитет (4.4). Тези оценки са много близо до 5 – оценката, която отбелязва началото на затруднената устойчивост. По отношение на финансовата устойчивост България е на 12-о място сред страните в Централна и Източна Европа и бившия Съветски съюз. Тя се нарежда след всички нови страни членки на ЕС, а също и след Хърватия, Македония и Украйна, като в класацията е наравно с Албания и Казахстан.

Независимо че оценката за организационен капацитет е по-висока от тази за финансова устойчивост, в общата класация по този показател сме на 23-то място. След нас остават единствено Азербайджан, Беларус, Таджикистан, Туркменистан и Узбекистан.

ФОРУМ ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ

И през изминалата година БЦНП продължи активно да се включва в дейността на Форум гражданско участие. Форумът наблюдаваше процеса на номиниране и участие на представители на граждански организации в работните групи по разработване на оперативните програми за периода 2014–2020 г. Под егидата на форума се организира среща на представителите граждански организации в работните групи. От срещата произтекоха конкретни препоръки за подобряване на дейността на работните групи.

През септември 2012 г. Форумът се регистрира като сдружение в обществена полза, обединяващо усилията на организациите в областта на гражданското участие в процесите на вземане на решение. БЦНП бе избран за един от членовете на Управителния съвет на сдружението.

¹ Оценките се групират в три категории: висока устойчивост (1 до 3); развиваща се устойчивост (3.1 до 5); затруднена устойчивост (5.1 до 7).

II. КОНВЕНЦИЯТА НА ООН ЗА ПРАВТА НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

През 2012 г. правителството на Република България ратифицира един изключително важен документ, който касае средата за ефективно упражняване на основните права от хората с увреждания – *Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания*. Екипът БЦНП в рамките на проект „Самостоятелност и отговорност – истинското бъдеще за хората с увреждания“ работеше активно за присъединяването на България към този международен документ, както и за конкретна промяна на българското законодателство, за да могат да бъдат приложени стандартите на Конвенцията. В Министерство на правосъдието (МП) бе сформирана работна група от юристи, включваща експерти от ангажираните институции (МП, МТСП, офиса на Омбудсмана), юристите на БЦНП, на Хелзинкия комитет, действащи съдии и преподаватели. Работната група изработи проект на *Концепция за промени на националното законодателство, свързани с прилагането на стандартите на чл. 12 от Конвенцията*, която дава основните насоки за промяна на законодателството, обхвата на новите правни институти и мерки, които следва да заменят класическата система на запрещение и ограничаване на дееспособността в България. Подготвената Концепция бе публично разгледана на обсъждане, организирано от БЦНП в партньорство с Министерството на правосъдието, с представители на организациите на лица с интелектуални затруднения и психо-социални проблеми, роднини и професионалисти и бе приета от Министерския съвет през ноември 2012 г.

В рамките на този проект бяха организирани:

- 6 кръгли маси в страната съвместно с регионалните клонове на Българската асоциация на лица с интелектуални затруднения – БАЛИЗ - (Варна, Стара Загора, Русе, Бургас, Ловеч, Пловдив), всяка с 30 участника;
- обучение на членовете на работната група от юристи към МП от представители на Международния център за застъпничество за хора с психични увреждания (MDAC);
- обучение за действащи съдии (от 20 окръжни съдилища) за възможностите за прилагане на новите положения от Конвенцията. Обучението бе организирано съвместно със Софийски градски съд.

Експерти на БЦНП се включиха и в дейността на работната група, създадена от МТСП, чиято цел бе да се подготвят предложения за промени в Закона за социално подпомагане и свързаното законодателство с цел прилагане на Конвенцията. Екипът на БЦНП представи цялостна концепция за промени, която включва предложения за промяна на законодателството за предлагането на социални услуги за хора с увреждания и настаняването им в специализирани институции извън общността. Предстои Концепцията да бъде обсъдена.

Екипът на БЦНП помогна и за разписването на двугодишния план за действие за прилагане на Конвенцията, приет през есента на 2012 г. от МС.

През изминалата година БЦНП започна изпълнението на нов проект за прилагане на Конвенцията в партньорство с БАЛИЗ, ГИП - София и НОПЗУ, подкрепен отново от Институт „Отворено общество“ - Ню Йорк. Целта на проекта е да продължи промените в националното законодателство, свързани с приложението на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, както и да пилотира подкрепеното вземане на решение за хора с интелектуални затруднения и психо-социални проблеми.

Другият интересен проект, в който БЦНП участва съвместно с Глобалната инициатива в психиатрията – София, е „Пилотно въвеждане в български контекст на концепцията експерти от опит, преживели социално изключване“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, компонент „Без граници“, фаза 1. Инициативата има за цел да надгради съществуващите в Европа успешни практики за справяне със социалната изолация, като въведе качествено различен подход за работа с уязвими групи чрез създаване на професията „експерт от опит“.

В рамките на проекта юристите на БЦНП подготвиха анализ на българското законодателство и дадоха конкретни предложения за промяна на регулациите, така че тази нова професия да бъде въведена, да се осигури съответното обучение и образователни квалификации на бъдещите „експерти от опит“, а също и предложения за финансовото обезпечаване на „експертите от опит“. Бяха организирани и няколко срещи с представители на ангажираните държавни институции за разписване на бъдещия план за изпълнение на препоръките.

През изминалата година по поръчка на Националния съвет за етнически и интеграционни въпроси БЦНП разработи *Анализ за новите модели за регламентиране на медиаторския подход за работа с уязвими общности*. Анализът бе представен на членовете на Националния съвет и вицепремиера Цветан Цветанов, председател на Националния съвет.

Една от най-важните законодателни инициативи на БЦНП през 2012 г. бе изготвянето на предложения към проекта на Закон за предучилищното и училищното образование. Направените предложения предвиждат да се регламентира правната възможност част от дейностите на централните подкрепа на личностно развитие да се възлагат на частни доставчици, получили лиценз за социални услуги за деца. Това от една страна би дало възможност за по-ефективното и ефикасно предоставяне на услугата, тъй като ще позволи на кметовете на общини да интегрират в общността наличните си услуги, насочени към работа с деца в риск. Подобни европейски модели съществуват от години и те са демонстрация за успешното интегриране на усилията на публичния и частния сектор да постигне по-качествени и приспособими към нуждите на хората услуги.

III. ДОБРОВОЛЧЕСТВОТО И ДАРИТЕЛСТВО

През изминалата година БЦНП продължи със застъпническите си действия по приемане на Законопроекта за доброволчеството. Законопроектът за доброволчеството беше подготвен още през 2011 г., но на практика до внасянето му от Министерския съвет в Народното събрание измина повече от половин година. Съвместно с Българския червен кръст, Фондация „Лале“ и Българския дарителски форум организирахме пресконференции, участвахме в различни телевизионни формати, на които повдигнахме въпросите за необходимостта от регламентирането със закон на доброволческите отношения. В края на годината създаденият съвместно с неправителствени организации законопроект бе разпределен между комисии в Народното събрание и започна неговото разглеждане за първо четене.

КАМПАНИЯТА В ПЕРНИК

През изминалата година важно за нас събитие беше доброволческата кампания в област Перник, проведена се от началото на октомври до края на ноември. Тя имаше за цел възстановяване на пострадали от земетресението на 22 май къщи, като ключово бе набирането на доброволци, които да подкрепят усилията на държавната и местната власт за преодоляване на последствията. Акцията беше организирана от кабинета на министър Томислав Дончев съвместно с Българския център за нестопанско право, Информационния портал за НПО в България (www.ngobg.info) и организациите CVS - България, Хабитат - България, Каритас и TimeHeroes.

БЦНП активно участва в кампанията и бе неизменна част от организацията и координацията на доброволческите групи, които всяка събота в периода от 6 октомври до 24 ноември 2012 г. се включиха във възстановителните дейности на по-леко пострадалите къщи, намиращи се в селата Ярджиловци, Дивотино и Мешица, Пернишка област. Дейностите бяха съсредоточени основно върху разчистване на терените, укрепване на основите на къщите, изхвърляне на отпадъци. БЦНП подпомогна кампанията не само с ежеседмичната координация на доброволците, но и чрез осигуряването на застраховки и купуване на аптечни и работни материали (ръкавици, маски, очила...). Близо 50 души, предимно от София, се включиха като доброволци, в това число и хора

от екипа на БЦНП. Акцията беше подкрепена и от местната власт - кметовете на селата, чрез чиято помощ бяха осигурени строителни специалисти, които да проведат инструктаж по безопасност в началото на работните дейности. Кампанията приключи с официална вечер, организирана от кабинета на министър Дончев и Българския червен кръст на 5 декември 2012 г. - Международният ден на доброволца. На събитието лично от министър Дончев бяха връчени благодарствени писма и сертификати за участие на всички доброволци и организации, станали част от кампанията. БЦНП получи почетна грамота за своя принос.

Кауза, която БЦНП припозна, беше съдбата на дядо Борис, за когото научихме чрез колегите ни, които участваха активно в кампанията. Земетресението беше срутило къщата му и той преживяваше в много тежки условия във фургон, отстъпен му от държавата. Помощта ни към дядо Борис започна с разчистването на тухлите в двора от срутилата се къща, а впоследствие му занесохме топли дрехи и печка, за да може да преживее по-леко зимата. Кампанията приключи, но за нас каузата да помогнем на дядо Борис все още не е. Продължаваме да сме в течение на делата му и да му оказваме подкрепа.

ДДС ВЪРХУ SMS-и

През 2012 г. след дългогодишни опити, беше решен отчасти и проблемът с начисляването на ДДС върху изпратените SMS-и с благотворителна цел (DMS-и). Още през февруари 2012 г. започва сериозна дискусия (и в правителството) за изчистване на този проблем. Българският център за нестопанско право оказва подкрепа на Комисията по образованието, науката и въпросите на децата, младежта и спорта към НС, като предостави информация за правната регламентация на ДДС върху благотворителните SMS-и в други европейски страни. През март в Народното събрание беше внесен проект за промяна на Закона за ДДС.

На 22 август 2012 г., 6 месеца след заседанието на Министерски съвет и 5 месеца след внасянето на законопроекта в НС, Българският център за нестопанско право, Българският дарителски форум и сайтът „Спаси, дари на...“ организираха пресконференция, на която призоваха държавата да погледне сериозно на този проблем и в кратки срокове да намери решение. На 31 август 2012 г. Министерството на финансите издаде Указание относно прилагането на Закона за ДДС в случаите на дарения чрез кратко текстово съобщение – SMS или обществена телефонна услуга (телефонно обаждане). Мобилните оператори пренастроиха своите системи и на практика от декември 2012 г. върху благотворителните SMS-и не се начислява ДДС. Остава да се реши проблемът с предплатените карти на мобилните оператори, при които все още се начислява ДДС върху DMS-ите.

IV. ПОДКРЕПА ЗА НПО

ИНФОРМАЦИОНЕН ПОРТАЛ НА НПО

През 2012 Инфопорталът за НПО в България (www.ngobg.info) навърши 2 години. И през изминалите 12 месеца продължихме да го обновяваме, така че да бъде интересен и полезен за потребителите си. Всяка регистрирана организация вече може да публикува собствени новини. През 2012 г. на Инфопортала бяха публикувани над 400 новини и обяви на НПО, както и информация за 60 кампании, организирани от граждански организации.

През 2012 г. NGOBG беше медиен партньор на:

- Фондация „Работилница за граждански инициативи“ за:
  - Програмата на ТехСуп за безплатен софтуер за НПО;
  - Програмата „Живо наследство“;
  - Програмата за спортни таланти;
- Наградите за най-добра читалищна инициатива на платформа Агора;
- Наградите „Човек на годината“ на Българския хелзинкски комитет;
- Наградите на Българския дарителски форум за най-голям корпоративен дарител;
- Наградите „Малкият принц“ за принос към подобряване на живота на децата с аутизъм в България на сдружение „Тацитус“ и фондация „Стъпка за невидимите деца на България“.

Порталът подкрепи и провеждането на *Форум Ключ*, който през 2012 г. се проведе под мотото *Каузи*. На форума се събраха десетки млади хора, които чува разкази на интересни личности и научиха за различни възможности, които неправителствените организации в България предлагат.

През 2012 г. за втори път раздадохме наградите на Информационния портал:

НПО с най-много публикации на портала:

- Работилница за граждански инициативи – 47 публикации;
- Български дарителски форум – 44 публикации;
- Фондация „Лале“ – 39 публикации;
- Бизнес институт – 30 публикации;
- Институт за пазарна икономика – 28 публикации;
- Каритас - България – 20 публикации.

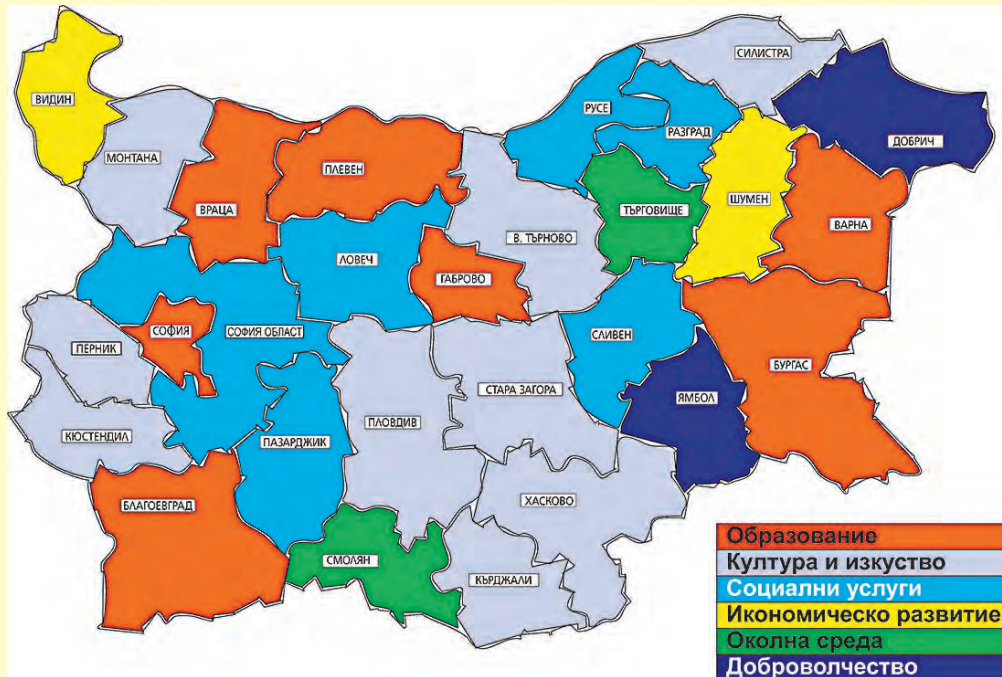
ИНФОРМАЦИОНЕН
ПОРТАЛ ЗА
НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ
ОРГАНИЗАЦИИ В
БЪЛГАРИЯ

www.ngobg.info

Най-посещаван профил на НПО:

- **Професионален форум за образованието**, София - над 430 уникални посещения на страници;
- **Сдружение „Еквилибриум“**, Русе - над 390 уникални посещения;
- **Институт за кариерно развитие**, Варна - над 340 уникални посещения;
- **Национален фонд „Св. Никола“**, София - над 330 уникални посещения;
- **Фондация „Лале“**, София - над 310 уникални посещения;
- **Български институт за правни инициативи**, София - над 300 уникални посещения.

NGOBG в цифри (2012 г.)

- Регистрирани НПО при старта на портала през 2010 г. - **4850**;
- Регистрирани НПО към декември 2012 – **5570**;
- Брой посещения на страници – **1 155 000**;
- Брой посещения на портала през 2012 г. – **над 336 000 (202 000 уникални или над 550 уникални посещения на ден)**;
- Получатели на бюлетина – **над 4200**;
- Най-посещавани секции (по ред на интереса към тях): Работа и доброволчество, Финансиране, Библиотека;
- НПО-профили с над 50 посещения – **над 950**;
- Създадени безплатни уебсайтове на НПО към портала – **над 110**;
- Публикации от НПО – **над 700**.

Карта на неправителствените организации в България по данни на Информационния портал

Цвятът на всяка област показва в коя сфера работят най-много организации в съответния район.

ПЪРВО ЛЯТНО УЧИЛИЩЕ ЗА НПО

През 2012 г. Българският център за нестопанско право организира първото *Лятно училище за НПО в България*. Училището включваше основни теми, свързани с дейността на неправителствените организации като правни въпроси, данъчно облагане, възможности и ограничения за стопанска дейност, организационно развитие, възможности за участие в процесите на взимане на решения, набиране на средства и др. За 5-те дни на училището участниците успяха да получат практически знания и умения от полза за бъдещата им работа. Сесията за набиране на средства се води от Маркета Краусова от чешката фондация „Вия“, която, освен конкретни идеи за набиране на средства, представи и много примери за организации от Чехия и други страни, които успешно набират средства.

В първото Лятно училище участваха 22 представители на организации от цялата страна. То беше проведено от 1 до 5 октомври 2012 г. в Международен център „Аркутино“ и беше насочено към хора, чийто опит в организациите е по-малко от 3 години.

Нашата цел е Лятното училище да се превърне в запазена марка за качествени знания по въпросите на НПО и да се провежда ежегодно.

ПРОГРАМА ЗА СОЦИАЛНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО 2012 г.

През юни 2012 г. ние обявихме старта на Програмата ни за социално предприемачество за втора поредна година. В програмата се включиха 21 организации.

Идеята на програмата, която завършва с връчването на наградите за най-добър бизнес план, е проста: ако една организация получи дарение от 10 000 лева, то ще помогне за подобряването на живота на ограничен кръг хора и след изразходването на средствата организацията отново ще има нужда от подкрепа. Ако организацията бъде подкрепена със същата сума, за да развие свързана с мисията си стопанска дейност, приходите от тази дейност могат да помогнат за подкрепата на целевата група в дългосрочен план.

Програмата за социално предприемачество включва следните три етапа:

- **Първи етап** – обучителни семинари, на които участниците се запознават с основните теми, свързани с развитието на една идея и подготовката на бизнес план, както и примери за успешни развити бизнес дейности със социален характер в България. На първото обучение, проведено през септември, участниците се запознаха с инструменти, чрез които да оценят своите бизнес идеи (мандала на бизнес идеята, канава на бизнес модела) и бяха поканени неправителствени организации, които да разкажат как те правят свързана с мисията си стопанска дейност (Пиа Матер, предоставящи социални услуги на възрастни хора и Робопартанс – училище по роботика за деца от 10 до 16 години). На второто обучение през ноември бяха представени правните форми, чрез които може да се осъществява стопанска дейност, както и съдържанието на бизнес плана;
- **Втори етап** – след приключване на обученията участниците подготвят собствените си бизнес планове. По време на този етап те ползват безплатни консултации от специалисти;
- **Трети етап** – разработените бизнес планове се оценяват и най-добрите от тях се представят пред специално жури, което определя победителите. Кандидатите ще получат съвети как да подобрят своите идеи, а отличените проекти ще получат финансиране. Конкурсът ще се проведе през февруари 2013 г.

През 2012 г. Българският център за нестопанско право съвместно с Фондация „Програмен и аналитичен център за европейско право“ (ПАЦЕП) организира за първи път *Награди за най-добър бизнес план на НПО*.

За оценка бяха изпратени 14 бизнес плана на нестопански организации. От тях бяха определени седем финалисти, които представиха своите идеи пред журито, в чиито състав участваха представители на Фондация „Америка за България“, Център за предприемачество и управленско развитие (CEED), Микрофонд АД, zadgijno.bg, Микрофинансираща институция Джобс и вестник Капитал, който беше медиен партньор на конкурса.

Получените идеи бяха най-разнообразни. Ето и списък на финалистите и техните бизнес идеи:

- Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения: Уеб приложение за индивидуално планиране;
- Гражданско сдружение „Алтернатива 55“: Ресурсен център по проблемите на аутизма;
- Сдружение „Екомисия 21 век“: Детски приключенски лагери;
- Сдружение „Знание“, Ловеч: Онлайн форми на обучение;
- Сдружение „Партньори-Дупница“: Създаване на младежки център;
- Софийска енергийна агенция СОФЕНА: Консултантски услуги по енергиен мениджмънт;
- Фондация „Бетел България“: Цех за реставрация на стари мебели.

На 16 февруари 2012 в гранд хотел София се проведе официалното награждаване на трите най-добри бизнес плана. Осигуреният награден фонд беше в размер на 23 000 лева.

Първа награда (10 000 лв., участие в едногодишна менторска програма за мениджъри и предприемачи „Top class“ и възможност за допълнително набиране на средства чрез интернет портала zadrugno.bg.) спечели **Българската асоциация за лица с интелектуални затруднения (БАЛИЗ)** - сдружение на хората с интелектуални затруднения, на техните семейства и техните приятели.

Журито присъди две втори награди (всяка в размер на 6500 лева) на:

- **Гражданско сдружение „Алтернатива 55“**, чиято мисия е засилване на ролята на жените в развитието на гражданското общество и подпомагане на уязвимите групи хора в региона на Стара Загора и на
- **Фондация „Бетел България“**, чиято мисия е подпомагане на социално изолирани групи от хора – зависими, бездомни и др.

ПРОГРАМА ЗА НАБИРАНЕ НА СРЕДСТВА

През юли 2012 БЦНП в партньорство с Фондация ПАЦЕП и Българския дарителски форум и с подкрепата на Фондация „Америка за България“ стартира нова програма – набиране на средства за напреднали. Програмата бе насочена към хора и организации, които имат опит и отделят част от времето си за набиране на средства от корпоративни или индивидуални дарители. Освен развиване на нови умения и получаване на съвети от професионални експерти в набирането на средства от САЩ, програмата има за цел да насърчи обмена на опит между хората, занимаващи се с набиране на средства в България.

Българският център за нестопанско право покани за участие в програмата представители на 16 организации с опит в набирането на средства. В периода 12–15 ноември 2012 г. в Боровец се проведе обучение по набиране на средства с лектори Нанси Рейбин и Хедър Любов – експерти с дългогодишен опит в набирането на средства в САЩ. След обучението всеки от участниците започна работа по подготовката на стратегията на организацията си за набиране на средства.

На обучението участниците взеха решение да създадат Клуб на специалистите по набиране на средства (fundraisers). Първата среща на Клуба се проведе в София на 13 декември 2012 г.

ФОНД ЗА ПОКРИВАНЕ НА РАЗХОДИТЕ ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ НА КАМПАНИИ ЗА НАБИРАНЕ НА СРЕДСТВА

По време на Лятното училище за НПО през октомври БЦНП обяви и стартирането на Фонда за предоставяне на малки грантове за организиране на кампании за набиране на средства от индивидуални и корпоративни дарители.

Целта на предоставяните грантове е покриване на разходи по организиране на самите кампании (например наемане на зала за благотворителен концерт, отпечатване на промоционални материали и др.). Средствата, предоставени на една организация при едно кандидатстване, не могат да надхвърлят 1000 лева.

До края на 2012 г. са отпуснати 8 гранта на обща стойност 6908 лева.

Организация	Град	Отпусната сума	Цели на кампанията
Сдружение „БАЛИЗ” - Плевен	Плевен	1000 лева	Набиране на средства за провеждане на индивидуални консултации на родители на деца от 0 до 3 г., организиране на групи за плувна и хипотерапия на деца и лицата с увреждания.
СНЦ „Бъдеще за децата с увреждания“	Казанлък	1000 лева	Набиране на средства за разширяване на дейността и капацитета на Центъра за социална рехабилитация и интеграция за деца и младежи с увреждания в Казанлък.
Фондация „Подари усмивка“	Димитровград	678 лева	Набиране на средства, с които ще се помага целогодишно на деца от 0-18 години и техните семейства, които са затруднени финансово, за да отглеждат децата си в семейна среда. Със събраните средства се закупуват храни, памперси, лекарства.
Сдружение „Клуб на нестопанските организации”, Търговище	Търговище	730 лева	Да се подкрепят социално слаби семейства; да се стимулира обществената солидарност към съдбата на хора със затруднено социално положение, като се мотивират и въвлекат младежи и ученици да бъдат преките изпълнители на самата кампания.
Народно Читалище „Напредък – 1869”, Горна Оряховица	Горна Оряховица	500 лева	Набиране на средства за организиране и провеждане на мероприятия, свързани с подготовката и провеждането на Юбилеен концерт „60 години – Фолклорен ансамбъл „Сидер Войвода“.
Сдружение „За бъдеще на ДЦ „Св. Мина“	София	1000 лева	Набиране на средства за подпомагане и повишаване на качеството на предоставяната услуга <i>Дневен център за деца с увреждания</i> за посещаващите го деца със СОП от София, като се осигурят съвременни и иновативни техники на работа в ДЦ „Св. Мина“.
Сдружение „Тацитус“	София	1000 лева	Да стимулира хората и организациите да подкрепят децата с аутизъм; да повиши информираността за аутизма; да набере средства за обучаване на учители от системата на държавното образование за подкрепа на децата с аутизъм.
Сдружение „Радост“	Варна	1000 лева	Да се продължи дейността на единствения във Варна Център за интеграция и трудова реализация на младежи с увреждания.

СТАТИСТИКА, КОНСУЛТАЦИИ

През 2012 г. броят на консултациите за НПО достигна 329 за 309 различни организации.

ПУБЛИКАЦИИ / АНАЛИЗИ

През 2012 г. актуализирахме и преиздадохме:

Експерти на БЦНП разработиха:

- Анализ на правната рамка относно възможностите за въвеждането на професията „експерти от опит“;
- Анализ за новите модели за регламентиране на медиаторския подход за работа с уязвими общности, по поръчка на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси към МС;
- Концепция за промени на законодателството, свързани с чл. 12 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания

Публикациите и анализите на БЦНП могат да бъдат прочетени на сайта на БЦНП - www.bcnl.org

По поръчка на Програмата за развитие на ООН в България експертите на БЦНП Любен Панов и Надя Шабани подготвиха *Концепция за реализиране на програма за грантова схема за проекти по българска помощ за развитие*. Целта на документа бе да се направи преглед на действащото българско законодателство, за да се дадат насоки за реализиране на програмите и проектите в рамките на Българската помощ за развитие. В резултат на анализа са направени конкретни препоръки за осъществяването на грантовата схема.

V. МЕЖДУНАРОДНИ ИНИЦИАТИВИ И УЧАСТИЯ

УЧЕБНО ПЪТУВАНЕ НА ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА КИРГИЗСТАН И ТАДЖИКИСТАН

През юни 2012 г. бе организирано учебно пътуване за представители на държавната администрация и НПО от Киргизстан и Таджикистан (общо 10 човека). Темата на посещението в България бе децентрализация на социалните услуги и възможности за договаряне между държавата и НПО. Бяха организирани срещи със заместник-министъра на труда и социалната политика, председателя на Държавната агенция за закрила на детето, кмета на община Кюстендил, доставчици на социални услуги. На база на получената информация и предоставен опит екипите от Киргизстан и Таджикистан разписаха своите планове за промени на националните си законодателства с конкретни срокове и ангажименти за промени.

УЧЕБНО ПЪТУВАНЕ В БЪЛГАРИЯ НА ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ДЪРЖАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ В БЕЛАРУС ЗА ПРОУЧВАНЕ НА ОПИТА НА БЪЛГАРИЯ ЗА СОЦИАЛНО ДОГОВАРЯНЕ

През ноември екипът на БЦНП организира работно посещение за делегация от Беларус. В нея взе участие заместник-министъра на труда и социалната политика на Беларус Р. Александър, представители на държавните институции и НПО. Темата на посещението бе участие на НПО в предоставянето на услуги в социалната сфера и възможност за публично-частни партньорства. Бяха организирани срещи с българския зам.-министър на труда и социалната политика, с председателя на Държавната агенция за закрила на детето, със заместник-кмета на Столична община, с водещи НПО - доставчици на социални услуги в София. В края на пътуването бе подготвен конкретен план за реформи с цел възлагането на социални услуги на НПО в Беларус.

VIABILITYNET (РЕГИОНАЛНИ СРЕЩИ ПРЕЗ ГОДИНАТА, РАЗВИТИЕ НА ИНИЦИАТИВАТА)

През 2011 годината БЦНП стана част от мрежата на ViabilityNet - група, състояща се от пет водещи организации за Централна и Източна Европа, която включва: АРК (Румъния), Партньори за демократична промяна (Словакия), Фондация ВИА (Чехия) и НИОК (Унгария). Идеята на програмата ViabilityNet е да подпомогне включените в нея организации, като им съдейства в процеса на организационното им развитие, а също и в разработването на продукт, който да е полезен и необходим и за другите граждански организации в съответната страна.

През 2012 г. се проведеха 3 регионални срещи на групата – в Словакия, България и Румъния.

БЦНП бе организатор на регионалната среща в България. Срещата се проведе от 30 май до 2 юни 2012 г. и основен акцент в нея бе темата за статуса на организациите в обществена полза и регламентацията му в

държавите на участниците в срещата. Бяха обсъдени също съществуващите в различните страни данъчни облекчения за общественополезни организации и връзката им с развитието на филантропията в съответната страна.

В рамките на тази програма БЦНП ще подготви и започне излъчването на *вебинари (веб-семинари)* по теми от интерес за гражданските организации и гражданите в страната. Вебинарите ще се излъчват от 2013 г. чрез Информационния портал на НПО (www.ngobg.info).

УЧАСТИЕ В ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ИНИЦИАТИВИ – МОЛДОВА, АЛБАНИЯ, МАКЕДОНИЯ

Програмният директор на БЦНП Любен Панов беше поканен за участие в работна група с експерти по законодателство за неправителствени организации от Албания, Босна, Македония, Косово, Сърбия, Словения, Турция, Хърватия и Черна гора. Работната група имаше за цел да разработи стандарти и индикатори за правната рамка за НПО, които да се използват за измерване на прогреса по отношение на законодателството за НПО, включително и от Европейския съюз. Предстои официалното представяне на стандартите.

През 2012 г. Любен Панов беше поканен и от Европейския център за нестопанско право да консултира изработването на Стратегията за развитие на гражданското общество в Молдова. Той участва в срещи с представители на парламента, правителството и НПО в Молдова и подготви коментари по *Проекта за стратегия*, които бяха почти изцяло възприети при гласуването на окончателния вариант на Стратегията през септември 2012 г. През октомври Любен Панов представи и българския опит в областта на социалното договаряне на конференция, организирана от министъра на труда и социалната политика на Молдова - тема, към която има засилен интерес, тъй като в момента в Молдова се разработват правила за делегиране на социални услуги към НПО.

През ноември 2012 г. наш експерт се включи в делегация от представители на НПО при посещение в Албания. Посещението имаше за цел да се запознаят участниците в него с практиките на гражданско участие и граждански мониторинг върху работата на институциите.

УЧЕБНИ ПЪТУВАНИЯ – ЧЕХИЯ, ГЕРМАНИЯ

През октомври екипът на БЦНП заедно с колеги от БАЛИЗ и ГИП - България посетиха партньорската организация QUIP – Асоциация за промяна в Прага, за да бъдат запознати с техния напредък по проекта им за подкрепено вземане на решения.

През ноември като част от проект „Пилотно въвеждане в български контекст на концепцията „експерти от опит, преживели социално изключване“, финансиран по оперативна програма Развитие на човешките ресурси, компонент Без граници, фаза 1 екип на БЦНП посети Бремен, Германия. Целта на работното посещение бе заедно с представители на целевите групи да бъдат посетени организации, които наемат и обучават експерти от опит, както и да бъдат обсъдени възможностите за въвеждане на този подход в България.

VI. ФИНАНСИРАНЕ

ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНЕ, ДОНОРИ

Донор	Проект	Период на проекта	Изразходвана сума по проекта през 2012 г.
 <p>Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe</p>	www.ngobg.info: от база данни към интернет портал	януари 2011 – декември 2012	86 078.86 щ.д.
 <p>AMERICA FOR BULGARIA FOUNDATION Фондация Америка за България</p>	Стопанската дейност: скритият потенциал за нестопанския сектор в България	октомври 2010 – април 2012	73 958.34 лв.
 <p>The Balkan Trust for Democracy A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND</p> <p>сдружение ЗНАНИЕ</p>	Инициатива за гражданско участие	септември 2011 – юни 2012	2299.25 лв.
 <p>Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe</p> <p>Център за независим живот</p>	Прозрачност за по-качествени политики в сферата на уврежданията – участие на хората с увреждания в политическия процес	януари 2011 – май 2012	1153.81 щ.д
 <p>OPEN SOCIETY FOUNDATIONS</p> <p>ИНСТИТУТ „ОТВОРЕНО ОБЩЕСТВО“ – ШВЕЙЦАРИЯ</p>	Възможност за самостоятелност и отговорност: истинското бъдеще на хората с увреждания	декември 2010 – октомври 2012	4654.68 щ.д
 <p>ЕСФ България</p> <p>GLOBAL INITIATIVE ON PSYCHIATRY</p>	Пилотно въвеждане в български контекст на концепцията „експерти от опит, преживели социално изключване“	май 2012 – юни 2013	15 656.53 лв.
 <p>NADACE VITA</p>	ViabilityNet	септември 2011 – август 2013	11 929.43 евро
 <p>OPEN SOCIETY FOUNDATIONS</p> <p>ИНСТИТУТ „ОТВОРЕНО ОБЩЕСТВО“ – ШВЕЙЦАРИЯ</p>	Член 12 – следващата стъпка в България	октомври 2012 – май 2014	5555.09 щ.д.
 <p>CHARLES STEWART MOTT FOUNDATION</p>	NGOBG: Легитимност чрез видимост, знания и споделени ресурси	януари 2012 – декември 2014	11 554.83 щ.д.
 <p>AMERICA FOR BULGARIA FOUNDATION Фондация Америка за България</p>	Ефективни подходи за устойчивост на неправителствени организации	май 2012 – април 2015	64 250.71 лв.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До
Ръководството
на Фондация "Български център за нестопанско право"
София

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на "Български център за нестопанско право" (фондацията), включващ счетоводния баланс към 31 декември 2012 г. и отчет за приходите и разходите, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения (от стр.8 до стр.12)

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия се носи от ръководството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовите отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и не-съответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на фондацията, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел

изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на фондацията. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение финансовият отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти финансовото състояние на Фондация "Български център за нестопанско право" към 31 декември 2012 г., както и нейните финансови резултати от дейността и паричните потоци за годината, завършваща тогава, в съответствие с Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия.

За "АТА КО" ЕООД:

Радосвета Веселинова
Дипломиран експерт-счетоводител

5.02.2013 г.
София

БАЛАНС
към 31 декември 2012 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

АКТИВ	Приложения	31.12.2012	31.12.2011
		хил.лв	хил.лв
Дълготрайни активи	3		
Компютърна техника			1
Акции и дялове в дъщерни предприятия		5	5
Дългосрочни инвестиции		9	18
		14	24
Краткотрайни активи			
Вземания от клиенти и доставчици		1	
Други вземания		12	43
Парични средства и еквиваленти	4	473	400
		486	443
Общо активи		500	467
ПАСИВИ			
Капитал и резерви			
Други резерви		253	219
		253	219
Краткосрочни пасиви			
Краткосрочни задължения	5	2	2
Неразходвана част от финансираня	6	245	246
		247	248
Общо собствен капитал и пасиви		500	467

Ръководител:

Ралица Величкова

05 февруари 2013 г.

Съставител:

Донка Ивановска

Заверил, съгласно доклад:

0317 Радосвета
Веселинова
Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
за годината, завършваща на 31.12.2012 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Приложения	2012	2011
		хил.лв	хил.лв
Приходи от регламентирана дейност	7	403	400
Приходи от дарения под условие		403	400
Финансови приходи		46	39
Приходи от лихви		17	14
Положителни валутни разлики		29	25
Разходи за регламентирана дейност	8	404	400
Други разходи		403	400
Дарения		1	
Финансови разходи		21	33
Отрицателни валутни разлики		21	33
Резултат от нестопанската дейност		24	6
Печалба от стопанската дейност		10	25
Резултат за годината		34	31

Ръководител:

Ралица Величкова

05 февруари 2013 г.

Съставител:

Донка Ивановска

Заверил съгласно доклад:

0317 Радосвета
Веселинова
Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ
за годината, завършваща на 31.12.2012 година

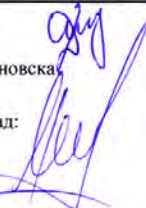
Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

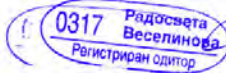
	Приложения	2012 хил.лв	2011 хил.лв
Приходи от оперативна дейност	9	49	39
Нетни приходи от продажби на правни услуги		49	39
Финансови приходи		3	16
Приходи от лихви		2	1
Положителни валутни разлики		1	7
Положителни разлики от операции с финансови активи		-	8
Разходи за оперативна дейност	10	28	23
Разходи за материали		1	-
Разходи за външни услуги		7	5
Разходи за персонала		13	10
Разходи за амортизация		-	1
Други разходи за дейността		7	7
Финансови разходи		12	5
Отрицателни валутни разлики		2	5
Отрицателни разлики от операции с финансови активи		9	-
Разходи за банкови комисионни		1	-
Печалба от дейността		<u>12</u>	<u>27</u>
Печалба преди облагане с данъци		<u>12</u>	<u>27</u>
Разходи за данъци	11	2	2
Печалба след облагане с данъци		<u>10</u>	<u>25</u>
Нетна печалба за периода		<u>10</u>	<u>25</u>

Ръководител:
Ралица Величкова

05 февруари 2013 г.

Заверил съгласно доклад:

 Съставител:
 Донка Ивановска

 0317 Радосвета Веселинова
 Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, завършваща на 31.12.2012

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Резерви хил.лв.	Финансов резултат хил.лв.	Общо собствен капитал хил.лв.
Салдо към 31 декември 2010	<u>188</u>		<u>188</u>
Финансов резултат за периода	31		31
Салдо към 31 декември 2011	<u>219</u>	-	<u>219</u>
Финансов резултат за периода	34		34
Салдо към 31 декември 2012	<u>253</u>	-	<u>253</u>

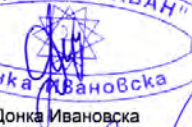
Ръководител:
Ралица Величкова

05 февруари 2013 г.

Съставител:

Донка Ивановска

Заверил съгласно доклад:

 Съставител:
 Донка Ивановска

 0317 Радосвета Веселинова
 Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31.12.2012 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

Приложения	2012	2011
	хил. лв.	хил. лв.
Парични потоци от нестопанска дейност		
Получени дарения под условия	410	374
Постъпления от банкови и валутни операции	16	18
Други постъпления	6	4
Парични плащания на персонала	(75)	(73)
Парични плащания за осигуряване	(32)	(27)
Парични плащания за услуги	(205)	(213)
Парични плащания за грантове	(29)	(79)
Платени лихви и банкови такси	-	(5)
Други плащания	(18)	(9)
Нетни парични наличности от нестопанска дейност	73	(10)
Парични потоци от стопанска дейност		
Получени суми от клиенти	49	44
Постъпления от банкови и валутни операции	3	2
Парични плащания на доставчици	(33)	(32)
Парични плащания за услуги и придобити активи	(1)	(2)
Платени лихви и банкови такси	(3)	(1)
Изплатени данъци	(2)	(1)
Други плащания	(13)	(10)
Нетни парични наличности от стопанска дейност		
Нетно изменение на паричните наличности	73	(10)
Парични наличности в началото на периода	400	410
Парични наличности в края на периода	473	400

Ръководител:
Ралица Величкова

05 февруари 2013 г.

Съставител:
Донка Иванювска

Заверил съгласно доклад:

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
за годината, завършваща на 31 декември 2012

1. Учредяване и регистрация.

Фондация "Български център за нестопанско право" (Фондацията) е създадена в през 2001 година и е регистрирана съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Фондацията работи в обществена полза и е вписана в Централния регистър на Министерство на правосъдието.

Основана е с цел да подпомага и развива функционирането на демократични структури на гражданското общество чрез:

- подкрепа развитието на добра правна рамка за юридическите лица с нестопанска цел в България;
- насърчаване създаването на правила за прозрачност, отчетност и подходяща структура на управление на ЮЛНЦ;
- да подкрепя създаването на правила за поведение и етични кодекси, както и други механизми за саморегулиране на ЮЛНЦ;
- да подобрява общественото възприятие за гражданското общество в България;
- да подпомага развитието на професионални умения и знания, подходящи за подобряване на правната рамка на ЮЛНЦ в България и да им предоставя помощ за разрешаване на правни проблеми;
- да насърчава международното сътрудничество в областта на правото на ЮЛНЦ и да подкрепя българското и регионално участие в съвместни програми;

През 2012 г. Фондацията осъществи следните дейности, свързани с реализацията на инициативи и програми за постигане на целите ѝ:

- ✓ Проект: Пилотно въвеждане в български контекст на концепцията експерти от опит, преживели социално изключване, финансиран от Европейския социален фонд и Република България чрез оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, схема „Без граници – Компонент 1“
- ✓ Проект: "Ефективни подходи за устойчивост на неправителствени организации", финансиран от Фондация „Америка за България“
- ✓ Проект: Член 12 – следващата стъпка в България, финансиран от Фондация Институт отворено общество, Швейцария
- ✓ Проект: Стопанската дейност: скритият потенциал за нестопанския сектор в България, финансиран от фондация "Америка за България"
- ✓ Проект: „Прозрачност за по-качествени политики в сферата на уврежданятия – участие на хората с увреждания в политическия процес“, финансиран от Тръст за гражданско общество в Централна и Източна Европа
- ✓ Проект: Възможност за самостоятелност и отговорност: нетинското бъдеще на хората с увреждания, финансиран от Институт „Отворено общество“, Ню Йорк
- ✓ Проект: www.ngobg.info: от база данни към интернет портал, финансиран от Тръст за гражданско общество в Централна и Източна Европа
- ✓ Проект: От планиране към ефективно предоставяне на социални услуги в общността за хора с интелектуални затруднения в България, финансиран от Де Пасарел
- ✓ Проект: Инициатива за гражданско участие, финансиран от Балкански Тръст за Демокрация (партньорски проект със Знание Ловеч)
- ✓ Проект: ViabilityNet, финансиран от Надаце ВИА (Фондация Виа)
- ✓ Проект: NGO-BG: Легитимност чрез видимост, знания и споделени ресурси, финансиран от Фондация Чарлз Стюарт Мот

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
за годината, завършваща на 31 декември 2012**

2. Описание на значителните счетоводни политики

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Годишният финансов отчет на Фондацията за 2012 година е изготвен в съответствие с изискванията на всички Национални стандарти за финансови отчети на малки и средни предприятия (НСФОМСП), които са приложими за 2012 година, в това число и към датата на баланса 31.12.2012 година.

Фондацията организира и осъществява текущото счетоводно отчитане и изготвя своите финансови отчети в съответствие с изискванията на българското законодателство - счетоводно, данъчно и търговско.

Финансовият отчет за 2012 година е изготвен в съответствие с изискванията на принципите: текущо начисляване; действащо предприятие; предимство на съдържанието пред формата; предпазливост; съпоставимост на приходите и разходите; постоянство.

Настоящият счетоводен отчет е изготвен на основата на счетоводната конвенция за историческа цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и пасиви по тяхната справедлива стойност, конкретно посочени в оповестяванията към отчета.

Всички данни оповестени за 2012 и 2011г. са представени в настоящия финансов отчет в хиляди български лева /хил.лв./.

2.2. Сравнителни данни – промени в счетоводните политики

С цел постигане на съпоставимост, салдата по съответните счетоводни сметки за неразпределени печалби и резерви към 31.12.2012г. са класифицирани, комбинирани и преизчислени. Всички корекции са отразени в резерви и неразпределени печалби, така че да не оказват влияние върху текущия финансов резултат.

2.3. Използване на приблизителни счетоводни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет по Националните счетоводни стандарти изисква ръководството да направи някои приблизителни счетоводни оценки и предположения, които се отнасят до докладваните балансови активи и пасиви, както и до признатите приходи и разходи за периода.

2.4. Сделки в чуждестранна валута

Сделките, извършени през периода, в чуждестранна валута са приравнени в български лева по курса на съответната валута на датата на сделката.. Активите и пасивите, в чуждестранна валута са преизчислени по заключителния курс на Българска народна банка към 31.12.2012 към балансовата дата. Получените от това печалби и загуби са представени в отчета за приходите и разходите.

2.5. Признание на приходи и разходи

Приходите са реализирани вследствие на получени финансираня. Като приход през годината се отчитат само усвоените от тях части. Признатите като приход финансираня, за които има съпровождащи условия, в Отчета за приходи и разходи се посочват като получени дарения под условие. От финансиранята за дълготрайни материални активи за приход се признава само размера на амортизационните отчисления, а салдото се отразява в баланса като дългосрочни пасиви / приходи за бъдещи периоди и финансираня /. Нереализираните към края на годината средства се посочват в годишния баланс като краткосрочни или дългосрочни финансираня в зависимост от периода, за който ще бъдат усвоени. Реализираните разходи надвишаващи полученият транс от финансиране към датата на отчета са признати за приход, а в баланса се посочват като други краткосрочни вземания.

Разходите се признават в съответствие с принципите за текущо начисляване и съпоставимост с приходите. Разходите за амортизации са отнасяни директно в намаление на финансирането за ДМА на фондацията.

Приходите и разходите от стопанската дейност на Фондацията се отчитат на принципа на текущо начисляване и съпоставимост.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
за годината, завършваща на 31 декември 2012**

2.6. Дълготрайни материални и нематериални активи

Дълготрайните материални активи са установените нефинансови ресурси, които са придобити и притежавани от Фондацията и имат материално-веществена форма, очаква се да се използват повече от един отчетен период. Дълготрайните материални и нематериални активи са оценени по цена на придобиване, включваща покупната им цена и всички разходи по въвеждането им в експлоатация и са намалени с начислената им амортизация и обезценки.

Отписването на дълготрайните материални и нематериални активи става вследствие на продажба, бракуване, извеждане от употреба, когато не се очакват други икономически изгоди.

2.7. Амортизация на дълготрайните материални и нематериални активи

Фондацията начислява амортизация на дълготрайните материални и нематериални активи, съобразно полезния живот на отделните активи, определени за всеки клас активи. Амортизация не се начислява на земите и на активите, които са в процес на изграждане или доставка.

При амортизацията на амортизируемите активи на дружеството се прилага линейния метод.

През 2012 година са възприети следните годишни амортизационни норми:

Компютърна техника	- 50%
--------------------	-------

2.8. Вземания

Вземанията са оценени по стойността на тяхното възникване.

2.9. Парични средства

Паричните средства в лева са оценени по номиналната им стойност, а паричните средства в чуждестранна валута - по заключителен курс на БНБ към 31.12.2012 г. За нуждите на изготвянето на отчета за паричния поток, в паричните средства се включват всички налични парични средства в каси и банки към 31.12.2012 г.

2.10. Текущи задължения

Текущите задължения в лева се оценяват по стойността на тяхното възникване.

2.11. Данъци върху печалбата

В съответствие с българското данъчно законодателство, Фондацията е субект на данъчно облагане с корпоративни данъци за стопанската дейност, която извършва. Данъчният процент е 10 % от облагаемата печалба. За регламентираната дейност обект на корпоративен данък при източника са само вознаграждения за технически услуги, извършени от чуждестранни лица. Социални разходи фондацията не е извършвала през отчетния период.

3. Дългосрочни финансови активи

	31.12. 2012	31.12. 2011
	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи държани за продажба	9	18
Инвестиции в дъщерни дружества	5	5
Общо	14	23

4. Парични средства

	31.12. 2012	31.12. 2011
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в лева	466	394
Парични средства във валута	7	6
Общо	473	400

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
за годината, завършваща на 31 декември 2012

5. Краткосрочни пасиви

	31.12. 2012	31.12. 2011
	хил. лв.	хил. лв.
Данъчни задължения	2	2
Общо	2	2

6. Финансирания

	31.12. 2012	31.12. 2011
	хил. лв.	хил. лв.
Салда по финансирания на проекти	245	246
Общо	245	246

Тези средства представляват неизразходваните суми от получените финансирания по проектите, които фондацията изпълнява към края на годината.

7. Приходи от регламентирана дейност

	Годината, завършваща на 31.12. 2012	Годината, завършваща на 31.12. 2011
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от дарения под условие-програми	403	400
Общо	403	400

8. Разходи за регламентирана дейност

	Годината, завършваща на 31.12. 2012	Годината, завършваща на 31.12. 2011
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи по проекти	403	400
Разходи за дарения	1	
Общо	404	400

9. Приходи от стопанска дейност

	Годината, завършваща на 31.12. 2012	Годината, завършваща на 31.12. 2011
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от услуги	49	39
Общо	49	39

10. Разходи за стопанска дейност

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
за годината, завършваща на 31 декември 2012

	Годината, завършваща на 31.12. 2012	Годината, завършваща на 31.12. 2011
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за материали	1	-
Разходи за външни услуги	7	5
Разходи за персонал	13	10
Амортизации	-	1
Други	7	7
Общо	28	23

11. Разходи за данъци

	Годината, завършваща на 31.12. 2012	Годината, завършваща на 31.12. 2011
	хил. лв.	хил. лв.
Текущ данъчен разход	2	2
Общо	2	2

Фондацията не отчита данъчни временни разлики и съответно приходи или разходи от отсрочени данъци.